

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 210/2017-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť maloletého [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného matkou [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa uložením výkonnostnej podmienky č. 63/02/2017 z 26. januára 2017 riaditeľkou Športového gymnázia, Trieda SNP 104, Košice, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2017 doručená sťažnosť maloletého [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného matkou [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a uložením výkonnostnej podmienky č. 63/02/2017 z 26. januára 2017 (ďalej len „výkonnostná podmienka“) riaditeľkou Športového gymnázia, Trieda SNP 104, Košice (ďalej len „riaditeľka“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh ústavný súd zistil, že riaditeľka na základe hodnotenia dosiahnutých výsledkov za školský rok 2016/2017 a po prerokovaní v pedagogickej rade uložila sťažovateľovi výkonnostnú podmienku spočívajúcu v požiadavke „... zvýšiť tréningovú aktivitu a dodržiavať stanovený program tréningových jednotiek – u menovaného žiaka vyžadujem aktívny a disciplinovaný prístup k plneniu tréningových povinností“.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Riaditeľ školy nesprávnym postupom v konaní na udelenie výkonnostnej podmienky žiakovi I.OA triedy [REDAKOVANÉ] č. 63/02/2017 zo dňa 26. 1. 2017 vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, nakoľko v rozhodnutí uvádza dôvody, ktoré nie sú zákonnými dôvodmi. Uloženie výkonnostnej podmienky predchádza preradeniu žiaka prvého až štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu v strednej škole na základnú školu podľa ust. § 36 ods. 1) písm. c) Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 a dôvodom jeho preradenia je strata jeho športovej výkonnosti a nie jeho znížená tréningová aktivita, pričom tento nedostatok by žiak nemohol napraviť. Na základe uvedeného je preukázané, že maloletému žiakovi [REDAKOVANÉ] bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že v konaní došlo k porušeniu jeho ústavného práva a to práva na spravodlivý proces.

Z uvedeného vyplýva, že úmyslom riaditeľa Športového gymnázia v Košiciach v konaní o udelenie výkonnostnej podmienky žiakovi [REDAKOVANÉ] uvedením dôvodov, ktoré nie sú zákonnými dôvodmi takeého udelenia, bolo jeho preradenie na základnú školu, nakoľko uvedený nedostatok by žiak nedokázal splniť, čím maloletému [REDAKOVANÉ] maril uplatnenie jeho základných práv slobôd a to, že jeho záujmy pri akejkoľvek činnosti verejných orgánov budú ich prvoradým hľadiskom.

Rozhodnutie o udelení výkonnostnej podmienky riaditeľ nedoručil zákonnému zástupcovi - matke [REDAKOVANÉ] tak, ako to vo svojom rozhodnutí v časti „na vedomie: zákonný zástupca/pán [REDAKOVANÉ]...“ uvádza a ako to vyplýva z priloženej kópie poštovej obálky, na ktorej je uvedené meno maloletého žiaka [REDAKOVANÉ], čím porušil právo zákonného zástupcu byť o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa informovaný a to v zmysle ust. § 144 ods. 6) písm. c) Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008.»

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa uložením výkonnostnej podmienky riaditeľkou, zrušil ju, zakázal riaditeľke pokračovať v porušovaní jeho práv a prikázal obnoviť stav, ktorý bol pred porušením jeho práv. Sťažovateľ sa tiež domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 3 000 €.

Ústavný súd konštatuje, že k sťažnosti nie je pripojené splnomocnenie na právne zastupovanie sťažovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Pri predbežnom prerokovaní sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či disponuje právomocou preskúmať sťažnosť sťažovateľa, predovšetkým s ohľadom na právny charakter výkonnostnej podmienky uloženej riaditeľkou, ktorou malo dôjsť k neprípustnému zásahu do jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Na tento účel ústavný súd preskúmal príslušné právne predpisy upravujúce štúdium na stredných školách, konkrétne vyhlášku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 65/2015 Z. z. o stredných školách v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o stredných školách“) a zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“).

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky o stredných školách (§ 5 je označený nadpisom „Hodnotenie a klasifikácia“, pozn.) predmetom hodnotenia a klasifikácie žiaka je úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a schopností žiaka podľa učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Na hodnotenie a klasifikáciu preukázaného výkonu žiaka v príslušnom vyučovacom predmete nesmie mať vplyv správanie žiaka.

Podľa § 5 ods. 3 vyhlášky o stredných školách triedny učiteľ, učitelia jednotlivých predmetov alebo majster odbornej výchovy priebežne informuje o prospechu a správaní sa žiaka zákonného zástupcu žiaka alebo zástupcu zariadenia podľa § 1 písm. g) zákona.

Podľa § 5 ods. 4 vyhlášky o stredných školách riaditeľ strednej školy písomne informuje zákonného zástupcu žiaka alebo zástupcu zariadenia podľa § 1 písm. g) zákona, ak sa výrazne zhorší prospech alebo správanie žiaka.

V zmysle § 2 ods. 1 písm. a) a c) zákona o štátnej správe v školstve štátnu správu v školstve na úseku škôl a školských zariadení vykonávajú (okrem iných subjektov) riaditeľ školy alebo školského zariadenia v prvom stupni a samosprávny kraj preneseným výkonom štátnej správy v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol riaditeľ školy (§ 5 ods. 4 v spojení s § 9 ods. 5 zákona o štátnej správe v školstve).

Za rozhodnutia riaditeľa strednej školy ako orgánu vykonávajúceho štátnu správu na úseku školstva možno považovať len taxatívne vymedzené druhy individuálnych správnych aktov uvedených v § 5 ods. 4 písm. a) až o) zákona o štátnej správe v školstve, medzi ktoré písomná informácia zákonného zástupcu žiaka o uložení výkonnostnej podmienky ako výsledku hodnotenia a klasifikácie žiaka nepatrí. Z uvedeného tiež vyplýva, že sťažovateľ nedisponuje žiadnym opravným prostriedkom k nadriadenému správneho orgánu – samosprávneho kraja, ktorý nemá právomoc uloženú výkonnostnú podmienku preskúmať, pričom túto právomoc nemajú ani všeobecné súdy pôsobiace v rámci správneho súdnictva. Na podporu uvedeného ústavný súd poukazuje aj na § 38 ods. 4 zákona o štátnej správe, z ktorého možno vyvodit', na ktoré rozhodnutia riaditeľa školy podľa § 5 ods. 4 sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Aj z tohto ustanovenia zákona o štátnej správe v školstve vyplýva, že uloženie výkonnostnej podmienky riaditeľom školy nemôže byť predmetom správneho prieskumu a následne ani súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva, a toľž nie predmetom ústavného prieskumu.

Účelom uloženia výkonnostnej podmienky žiakovi strednej školy je zabezpečenie aktívneho a disciplinovaného prístupu k tréningovým aktivitám žiaka, ktorý z vlastnej vôle navštevuje gymnázium so športovým zameraním. Uloženie výkonnostnej podmienky má teda svoj základ v hodnotení doterajšieho plnenia povinností žiaka a smeruje k jeho zlepšeniu a riadnemu plneniu.

Argumentom od menšieho k väčšiemu (*argumentum a minori ad maius*) ústavný súd konštatuje, že nedisponuje právomocou preskúmať v rámci ústavného prieskumu riaditeľkou uloženej výkonnostnej podmienky, keďže nejde o také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý by mohol akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť

do subjektívnych základných práv a slobôd sťažovateľa garantovaných ústavou, dohovorom, resp. Dohovorom o právach dieťaťa.

Pre úplnosť ústavný súd v závere poukazuje aj na zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý v § 58 ods. 2 upravuje tzv. opatrenia vo výchove, ktorými sú napomenutie, pokarhanie, podmienené vylúčenie a vylúčenie. Vec sťažovateľa týkajúcu sa uloženia výkonnostnej podmienky však nemožno subsumovať pod uvedené zákonné kategórie výchovných opatrení, o ktorých rozhoduje riaditeľ individuálnym správny aktom.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd v súvislosti s nedostatkom kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa konštatuje, že vzhľadom na nedostatok svojej právomoci na preskúmanie sťažnosti sťažovateľa by ani prípadné odstránenie tohto nedostatku nemohlo prispieť k inému rozhodnutiu ústavného súdu, pretože ani v prípade právneho zastúpenia by sťažnosť nebola spôsobilá na prijatie na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2017